

Stowarzyszenie Polska Sieć Ekonomii  
ul. Grażyny 13/307, 02-548 Warszawa  
KRS: 0000896410  
NIP 7011031189  
info@plse.org.pl  
plse.org.pl

## Stanowisko Polskiej Sieci Ekonomii ws. finansowania nauki

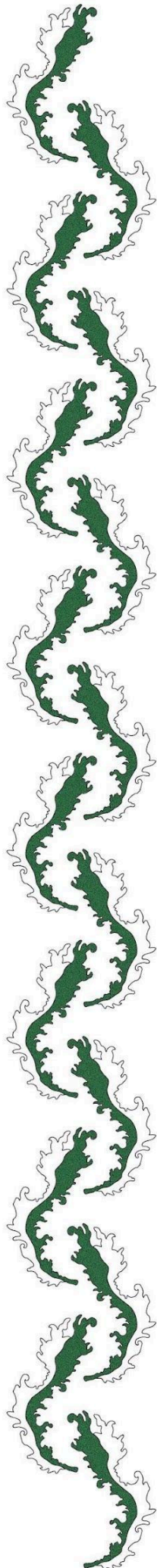
**Polska Sieć Ekonomii popiera apel „3% dla nauki, 100% dla Polski”. Zwiększenie finansowania nauki traktujemy jako inwestycję w podstawy długofalowego rozwoju społeczno-gospodarczego, a nie jako koszt budżetowy.** Taka zmiana leży nie tylko w interesie środowiska akademickiego. **Silna nauka jest niezbędnym elementem nowoczesnej gospodarki i nowoczesnego państwa**, buduje zdolność do:

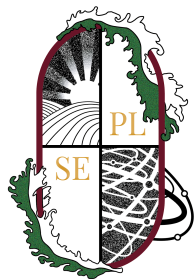
- diagnozowania kryzysów i odpowiadania na nie, czyli strategicznej odporności,
- projektowania polityk publicznych,
- rozwijania technologii,
- wzmacniania usług publicznych, w tym edukacji nastawionej na przygotowywanie do aktywnego życia społecznego i zawodowego.

Jest to konieczne, aby doprowadzić do uwolnienia polskiej gospodarki od peryferyjnej roli w międzynarodowym podziale pracy. To **nasza droga wyjścia z bycia montownią Europy**.

Niedofinansowanie nauki jest również problemem dystrybucyjnym. Niskie płace, niestabilne zatrudnienie, słabe wsparcie doktorantek i doktorantów oraz niedomagająca infrastruktura socjalna sprawiają, że **kariera naukowa dziś jest dostępna jedynie dla osób, które na to stać, tzn. z rodzin o już zakumulowanych kapitałach ekonomicznych i społecznych**. Oznacza to barierę nie tylko dla samych badaczek i badaczy, lecz także dla całego społeczeństwa, które traci część talentów, doświadczeń i perspektyw potrzebnych do tworzenia wysokiej jakości nauki.

Dlatego **poparcie dla zwiększenia nakładów na naukę musi iść w parze z troską o warunki materialne jej tworzenia**. Potrzebujemy dobrze finansowanych uczelni i instytutów, godnych wynagrodzeń dla wszystkich osób pracujących w sektorze nauki, tzn. także kadry nienaukowej, stabilnego finansowania badań podstawowych i stosowanych, a także realnego wsparcia dla osób studiujących. **Nauka nie rozwija się dzięki samemu prestiżowi, misji i indywidualnemu poświęceniu. Rozwija się wtedy, gdy**





Stowarzyszenie Polska Sieć Ekonomii  
ul. Grażyny 13/307, 02-548 Warszawa  
KRS: 0000896410  
NIP 7011031189  
info@plse.org.pl  
plse.org.pl

**społeczeństwo tworzy instytucje pozwalające pracować, badać, uczyć się i dyskutować bez ciągłej presji ekonomicznego przetrwania.** Kluczowe jest, aby trwale przypisane środki na naukę z budżetu państwa zapewniały godne wynagrodzenia i warunki pracy, w tym możliwości prowadzenia na wysokim poziomie dydaktyki i badań oraz utrzymanie i rozwój infrastruktury – to nie może opierać się na systemie grantowym. Pozwoli to skupić się na badaniach, w tym tak potrzebnych badaniach międzynarodowych, oraz na zaangażowanie w rozwiązywanie kluczowych problemów społecznych i gospodarczych. **System konkursowy powinien dotyczyć wyjątkowych wydatków na dodatkowe przedsięwzięcia.** Najskuteczniejsze – ze względu na tak postawiony cel – sposoby organizacji i finansowania nauki powinny być również same w sobie przedmiotem badań naukowych finansowanych bezpośrednio z budżetu – leży to w interesie społeczności akademickiej i podatników.

Strategia Lizbońska przyjęta przez Radę Europejską w 2000 r. miała doprowadzić do uczynienia z UE najbardziej konkurencyjnej i dynamicznej gospodarki opartej na wiedzy. Jej centralnym celem było przeznaczenie 3% PKB na badania i rozwój do 2010 roku. Cel ten nie został osiągnięty — strategia Europa 2020, przyjęta jako jej następczyni, podtrzymała ten sam wskaźnik. Polska nie tylko konsekwentnie nie realizuje tego zobowiązania – **nasze nakłady na badania i rozwój spadają, w 2024 r. wyniosły zaledwie 1,41% PKB.** Najwyższy czas to zmienić.

**Apel o 3% PKB na naukę jest jednocześnie dla nas częścią szerszej rozmowy o modelu rozwoju Polski.** Chcemy **gospodarki bardziej innowacyjnej, odpornej, sprawiedliwej społecznie i zdolnej do odpowiedzi na kryzysy** klimatyczne, zdrowotne, technologiczne i geopolityczne, dlatego musimy przestać traktować naukę jako dobro luksusowe. Finansowanie nauki to inwestycja w demokratyczną wyobraźnię, sprawczość państwa, jakość usług publicznych i podmiotowość społeczeństwa. Z tych powodów **Polska Sieć Ekonomii wspiera apel i zachęca do jego podpisania.**

